

80701-15476-1-R
WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU

Delegatura w Jeleniej Górze
58-500 Jelenia Góra, ul. 1-go Maja 23
☎ (075) 752 68 65, 767 63 85

 <http://wosoz.ibip.wroc.pl/public/>

Jelenia Góra dnia 22.09.2014 r.

JG/N.5183.843.2014.ZK
l.dz. 114430

Urząd Gminy i Miasta
59-623 Lubomierz, ul. Plac Wolności 1

Dotyczy: opinii do projektu rewitalizacji centrum Lubomierza opracowanego przez Grupę Projektową REWIZJA Wrocław ul. B. Prusa 37 oraz wytyczne konserwatorskie.

W odpowiedzi na pismo znak RT.410.1.2014.2 z dnia 08.09.14r. (data wpływu 10.09.2014r.) w powyższej sprawie, uprzejmie informuję, co następuje:

Lubomierz to jedno z ciekawszych historycznych zespołów miejskich Śląska, jest ono reprezentatywne dla określonego typu miasteczka o średniowiecznej genezie z zachowanym układem przestrzennym i strukturą architektoniczną, które w czasie swego istnienia nie uległy zasadniczemu rozwojowi, nie wychodząc prawie poza obręb murów i niewielkich przedmieść u wylotu dwóch głównych bram miejskich. Indywidualność miasteczka tworzy jego związek przestrzenny z założeniem klasztornym i barokowym kościołem górującym nad nim od zachodu. Układ przestrzenny samego miasta o bardzo wydłużonym rynku posiadającym genezę targową jest jedną z odmian śląskich tego typu miast średniowiecznych. Projekt powinien obejmować działania związane z rewolaryzacją oraz rewitalizacją Lubomierza. Powinien określić, co należy zrobić, aby odtworzyć historyczne założenie oraz usunąć dysharmonijne obiekty i elementy. Wskazać narastające zagrożenia dla przestrzeni historycznej tj. samowolną wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, remontu elewacji z ociepleniem niszcząc detal architektoniczny, wieszanie samowolnie brzydkich reklam, okablowanie elewacji, anteny satelitarne i klimatyzatory na elewacji, komórki itp. Brak reakcji służb miejskich na tego typu samowolne działanie.

Rewitalizacja to działanie mające na celu poprawę estetyki, wygody użytkowania, sytuacji ekonomicznej i społecznej miasta. Jest to proces skupiający dyscypliny takie jak: planowanie przestrzenne, architekturę, ekonomię, politykę społeczną. Rewitalizacja oraz rewolaryzacja służy głównie zagospodarowaniu przestrzeni. Jej celem jest przywrócenie bardzo atrakcyjnemu miastu zaniedbanej przestrzeni publicznej z rynkiem, klasztorem, ratuszem, kościołami i budynkami mieszkalnymi.

Podstawowymi założeniami projektu rewitalizacji i rewolaryzacji powinny być zalecenia konserwatorskie zawarte w studium historyczno-urbanistycznym miasta Lubomierz opracowanym przez Pracownię Konserwacji Zabytków we Wrocławiu z 1989 r.

Linia ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” zawiera teren miasta ukształtowany w średniowieczu oraz zespół klasztorny. Chronić należy układ pierwotnego miasta z parcelami miejskimi usytuowanymi wzdłuż wydłużonego, soczewkowego Rynku o genezie targowej jak i zachowanie podziału terenu wokół niego na wydłużone parcele miejskie. W miejscach pozbawionych obecnie zabudowy winny powstać domy mieszkalno-handlowo-usługowe w ramach parceli miejskich polegające na odtworzeniu elewacji i brył budynków historycznych

URZĄD GMINY I MIASTA LUBOMIERZ	
WPLYNĘŁO:	ZAL.
25. WRZ. 2014	
L.dz. 4801.2014.DG	PODPIS
Znak sprawy:	

zachowując skalę wysokości i bryły zwieńczone wysokim ceramicznym dachem bez łączenia wewnętrznych funkcji poszczególnych domów. Powinna obowiązywać zasada jeden dom na jednej parceli wraz z zagospodarowaniem indywidualnym działek miejskich aż do murów miejskich jak to było dawniej. Jeżeli jest możliwe uczynić linię miejskich murów obronnych a istniejące poddać renowacji. Ciekawym byłoby odnalezienie relikwii pierwotnej zabudowy, miejskich urządzeń, lokalizacji bram miejskich, wież murów obronnych i bastii.

Opracowanie projektowe powinno obejmować teren ograniczony:

- od zachodu: przedmieście górne - kościół cmentarny św. Anny
- od wschodu: przedmieście dolne - kościół cmentarny św. Krzyża.
- od północy linia murów obronnych z aleją powstałą w miejscu fosy miejskiej
- od południa linią murów obronnych wzdłuż historycznej granicy ogrodów
- od południowego-zachodu zespół klasztorny z tzw. Wzgórzem zamkowym i murami

Zalecenia konserwatorskie:

1. Uczynić linię murów miejskich obronnych, które należy poddać renowacji. Przeprowadzić badania architektoniczne – archeologiczne dotyczące ewentualnej lokalizacji relikwii pierwotnej zabudowy, miejskich urządzeń, lokalizacji bram miejskich we wschodniej i zachodniej części miasta, wież murów obronnych i bastii z uczynieniem ich np. w posadzce jezdni, chodników i terenów zielonych.
2. Kino letnie. Uczynić w poziomie terenu oraz w formie murów stanowiących siedziska kina letniego murów granicznych parcel oraz obrysu budynków wyburzonej pierzei północnej do czasu jej odbudowy. Teren obsiać trawą. Opiniuje się pozytywnie zamontowanie masztów do montażu ekranu. Poza sezonem festiwalowym teren można wykorzystać po ustawieniu straganów na targowisko miejskie jako historyczna kontynuacja lokalizacji targu w rynku. W takim przypadku teren można utwardzić np. żwirem.
3. Opiniuje się pozytywnie renowację historycznego mostu na rzece od strony wschodniej obecnie stanowiącego ciąg pieszy poprzez odtworzenie murów kamiennych balustrad, odtworzenie historycznej kamiennej nawierzchni z kostki brukowej oraz zamontowanie odrestaurowanej rzeźby postaci św. Nepomucena z ewentualnym podświetleniem.
4. Uporządkowanie terenu kościoła cmentarnego św. Krzyża od wschodniej strony przedmieścia miasta z odtworzeniem kamiennego muru ogrodzeniowego granicznego od drogi Rynek. Nawierzchnia. Nakazuje się renowację i odtworzenie po wymianie sieci miejskich kamiennej nawierzchni wykonanej z bazaltu z ukształtowaniem cieków wodnych. Kostka powinna pokrywać rynek górny i dolny oraz dojazdy. W podcieniach oraz wzdłuż budynków dopuszcza się wykonanie ciągów pieszych wykonanych z płyt kamiennych granitowych i kostki granitowej. Zachować przejście piesze w pierzei północnej tzw. miedzuchy jako świadek historycznego układu planistycznego – funkcjonalnego.
5. Rynek. Pomniki, figury, zielen. Należy zachować i poddać renowacji istniejące pomniki i figury. Drzewa na rynku uzupełnić lub wymienić na nowe zachowując ich historyczny układ i kompozycje. Drzewa posadzić w gruncie.
6. Rynek. Studnia. Odkryć i odtworzyć historyczną studnię wykonując jej kamienną obudowę w formie cembrowiny i ewentualnie z drewnianą konstrukcją zadaszenia.
7. Rynek. Stół miejski w narożu rynku dolnego. Dopuszcza się jako atrakcję turystyczną ustawienie stołu w sąsiedztwie istniejących lokali gastronomicznych i handlowych z

siedziskami i postaciami odlanymi z brązu Pawlaka i Kargula jako odniesienie do filmu Sami Swoi. Stół z płytą kamienna jako blat może służyć również jako stragan handlowy – odniesienie do historycznego targu na rynku.

8. Rynek. Oświetlenie i ławki. Rynek i przyległe place i ulice powinny być oświetlone stylizowanymi lampami na wzór historyczny. W podobnym stylu należy zaprojektować ławki, słupki czy inne elementy małej architektury związane np. z reklamą czy informacją. Powinno się rozważyć również oświetlenie podcieni oraz pomników, figur, ratusza, kościoła czy innych ciekawszych budynków.
9. Plac przykościelny. Dawny rynek garncarski. Należy zachować kompleks zieleni z jego rewitalizacją z wykonaniem ścieżek, oświetlenia parkowego, zamontowania stylowych ławek i ekspozycją rzeźby sakralnej czy detali architektonicznych. Dojazd wykonać z kostki bazaltowej.
10. Opracowanie i zaprojektowanie informacji turystycznej związanej z bogatą historią miasta i klasztoru oraz poszczególnych budynków i pomników w formie tablic i informacji elektronicznej z pokazaniem jak był a jak jest.
11. Opiniuje się pozytywnie wyeliminowanie komunikacji samochodowej ogólnej z przestrzeni rynkowej i wykonanie nowych stanowisk parkingowych utwardzonych kostką kamienną granitową lub bazaltową np. od strony wschodniej.

Ziemne roboty budowlane związane z realizacją przedmiotowej inwestycji bezwzględnie muszą być prowadzone za pozwoleniem na badania archeologiczne Kierownika Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Jeleniej Górze. Przed przystąpieniem do realizacji inwestycji inwestor składa wniosek na prowadzenie badań archeologicznych, które polegają na przeprowadzeniu przez uprawnionego archeologa na koszt inwestora, stałego nadzoru archeologicznego oraz ratowniczych badań archeologiczno-architektonicznych podczas robót ziemnych, na podstawie art. 31 ust. 1a, art. 36 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami).

Odkrywane elementy architektury średniowiecznej, w szczególności relikty miejskich urządzeń obronnych (bramy, fortyfikacje, itp.) lub innych np. studnie należy wyeksponować w obrębie planowanej inwestycji.

KIEROWNIK DELEGATURY
w Jeleniej Górze

mgr Wojciech Kapaczynski

Do wiadomości:

1. aa/zk